

Woordwijs

De zin van het lijden

P.F. Lameris

We hebben in het vorige artikel niet alle teksten uit de Bijbel die over het lijden gaan, besproken. Dan moet je haast elk bijbelboek behandelen. Toch zijn er wel lijnen uit te zetten op grond van wat de Bijbel zegt. Welke lijnen laat de Bijbel zien? Minstens deze: Ten eerste: straf, vloek, vergelding van Gods kant vanwege de zonde. Ten tweede: God geeft kracht om lijden te doorstaan tot eer van God zelf. In de derde plaats: Het leed van deze wereld gaat hoe dan ook niet buiten God om. Hij is er zelf op het hoogst bij betrokken. Dat brengt ons bij een vierde lijn: kruisdragen.

Kruisdragen achter Christus aan

‘Moet lijden?’ Moeten wij er een eer in stellen veel te lijden?

Dat is niet voorstelbaar voor de verwende Nederlander. Maar in China, waar vervolgingen van christenen al tientallen jaren, zo niet honderden jaren aan de orde van de dag zijn? Ook in onze westerse kerkgeschiedenis zijn er perioden aan te wijzen van rivaliteit in het lijden.

Martelaarschap werd gezocht. Is het niet terecht als we letten op het spreken van de Heer Christus over het kruis dragen achter hem aan?

Opvallend is hoe vroeg de Heer Jezus spreekt over het lijden van zijn volgelingen. En dubbel merkwaardig is dat hij, althans in Matteüs 10, nog vóór de aankondiging van zijn eigen kruis, de tegenslagen van zijn volgelingen aanduidt als ‘kruisdragen’ (Mat. 10:38). Het was niet nodig geweest voor de leerlingen van de Heer Jezus, dat ze zo verrast waren over Christus’ spreken over zijn eigen kruis. Als we het lijden leren zien in het perspectief van het lijden van Christus, dan is, zoals Paulus juichend uitroept in 1 Korintiërs 15, de angel uit het lijden verdwenen. Of, zoals de Catechismus belijdt: het strafkarakter is voor wie in Christus Jezus is, aan het leed ontnomen.

En dat is heerlijk. In feite is het christendom niet te begrijpen zonder het kruis van Christus. Hij verliet de hemelse heerlijkheid en kwam als een klein en kwetsbaar mensenkind op de aarde. Maar is het christendom wel te begrijpen? Welke leider eist het zo van zijn volgelingen? ‘Wie niet zijn kruis draagt en Mij op mijn weg volgt, kan niet mijn leerling zijn’ (Luc. 14:27). Wie dit woord van zijn heiland ernstig neemt, hoort over het lijden van de wereld meer verbaasd te zijn dan over het lijden van de christenen.

Onverhoorde gebeden

Eén aspect van de moeite van wie de Heer God liefhebben, is wel de onverhoorde gebeden. Voor veel christenen kan het een groot probleem zijn. Waarom hoort, verhoort God niet als ik tot hem roep? In de Bijbel zie je toch heel vaak wel die verhooring? En, als God niet verhoort, komt dat dan niet door onze tekortkomingen, ook in het geloof? Zegt Jakobus het niet: ‘Vraag vol vertrouwen, zonder enige twijfel. Wie twijfelt is als een golf in zee, die door de wind heen en weer wordt bewogen. Wie zo aarzelend en onberekenbaar is bij alles wat hij doet, moet niet denken dat hij iets van de Heer zal krijgen’ (Jak. 1:6,7).

Hoe kom je hieruit? Op het eerste gezicht lijkt Jakobus de oplossing helemaal bij de mens te leggen. Als je niet krijgt wat je vraagt, dan ligt het aan jouw eigen twijfels. En zo lijkt alles

helemaal logisch te zijn. Zo logisch als wat ook maar. Hier liggen echter wel degelijk blijvende problemen. Enerzijds is het gewoon zo. Wij komen te kort. Zeker ook in onze gebeden. Maar, als God onze gebeden verhoort omdat wij dat waardig zouden zijn, dan zou niet één gebed verhoord kunnen worden. Anderzijds: ook de Bijbel spreekt duidelijk over onverhoorde gebeden. Hoewel wij het niet begrijpen, is het wonderlijk genoeg naar de ervaring van velen zo, dat je zelfs kunt spreken van de zegen van onverhoorde gebeden. Was dat ook bij Paulus niet zo? Als de Heer hem antwoordt op een ‘onverhoord’ gebed met: ‘Je hebt niet meer dan mijn genade nodig, want kracht wordt zichtbaar in zwakheid’?

Toch, om op Jakobus terug te komen, ook dit: natuurlijk, als de nood hoog is, mag je roepen. Schreeuwen. God aanlopen, zoals dat vroeger heette. Daar is niets op tegen. Maar hoe vaak zijn onze gebeden ook niet wensenlijstjes, waarin wijzelf en onze problemen en probleempjes centraal staan? In hoeverre staan onze gebeden in het kader van de komst van Gods koninkrijk en de verheerlijking van Gods naam? Wat dat betreft heeft Jakobus ook ons, christenen van de eenentwintigste eeuw, nog genoeg te zeggen.

Ten slotte nog dit: de onverhoorde gebeden in het leven van christenmensen kunnen horen bij dat kruisdragen achter Christus aan. Ze horen bij een geloof dat weet van Gods liefde in Christus. Een onvoorstelbaar grote liefde.

De komst van Christus en van zijn rijk

Wie in Christus gelooft, zich leerling, volgeling van zijn heiland weet, mag zich burger weten van zijn rijk. Het koninkrijk van Christus is niet van deze wereld, beleed hij tegenover Pontius Pilatus. En, zijn rijk is nabij. Hoe? In tijd? Wij weten niet hoe nabij de wederkomst van onze heiland is. Dat kan binnen enkele dagen zijn, het kan nog honderden, misschien wel duizenden jaren duren. Hoe kan het dan nabij zijn? Wel, in plaats. Net zoals het koninkrijk der Nederlanden vanaf het moment van de invasie in Normandië in 1944 hoe langer hoe meer nabij kwam, zo is het koninkrijk der hemelen principieel gezien ‘nabij’. De duivel gaat rond als een briesende leeuw, zegt de Schrift, juist omdat hij weet, dat hij nog weinig tijd heeft. En die duivel? Ja, die zullen we moeten vrezen. ‘Vrezen’ in de zin van ‘bang zijn voor’. Zoals we in de laatste oorlog de Duitsers hadden te vrezen. Maar meer mogen we de Heer God ‘vrezen’ – in de zin van: ‘ontzag hebben voor en hartelijk liefhebben’ –, die de duivel en zijn trawanten zal pijnigen in het eeuwige vuur, maar de zijnen zal opnemen in zijn heerlijkheid.

Lijden? Ja. Het hoort bij deze wereld en het hoort bij ons christen-zijn. Het hoort bij het geloof. Maar het lijden doet ons ook te meer uitzien naar de heerlijke wederkomst van Jezus Christus, de Koning. Het gebed van elke christen mag zijn: ‘Kom, Heer Jezus, kom.’

Verwerking

1. *Enige vorm van lijden is verplicht voor iedere christen.*
Lees Jakobus 1:2 en 1 Petrus 4:13.
Is dit een reële eis van de Bijbel?
2. *Het christelijke geloof vraagt een soort van stoïcijnse houding van gevoelloosheid ten opzichte van het lijden.*
 - * Formuleer een tegenovergestelde stelling.
 - * Schrijf bovenstaande uitspraken op een bord of een groot vel papier.
Vraag de leden van de groep hun mening hierop te geven.
Bespreek ze vervolgens in kleine groepjes.

3. *Wat houdt voor jou het 'kruisdragen achter Christus aan' in?*
Beantwoord deze vraag voor jezelf en schrijf het antwoord op.
Vorm kleine groepjes en wissel de antwoorden uit.
Bespreek met elkaar hoe je elkaar kunt aansporen, bemoedigen, helpen het kruis te dragen.
4. *Geeft het christelijke geloof perspectief in jouw ogen met betrekking tot het ondergaan van lijden?*
Vorm groepjes van 4-6 personen. Ieder beantwoordt voor zichzelf deze vraag op een vel papier.
Geef vervolgens het antwoord door aan degene die naast je zit. Die leest wat de ander geschreven heeft en schrijft daar een reactie op.
Geef vervolgens weer door en herhaal dit tot ieder zijn eigen blaadje heeft.
Bespreek één voor één de resultaten van de schrijfronde.
Zorg er met elkaar voor dat alle papieren besproken worden.
Let goed op de tijd.
5. *Onverhoorde gebeden*
Laat één uit de groep in gesprek gaan met een ander lid van de groep.
Stel je voor, dat je als vriend(in) stuit op het probleem van onverhoorde gebeden in het leven van de ander.
Hoe zou je het gesprek aangaan en hoe zou je proberen te troosten?
Bespreek vervolgens met elkaar de volgende vraag: Hoe kijk je aan tegen onverhoorde gebeden? Zijn er onverhoorde gebeden? Noem voorbeelden uit de Bijbel.